

המאור שבתורה

מעט מן האור דוהה הרבה מן החושך

לצ"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

שבת ד' כסלו התשע"ח

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
16:21	17:12	17:45
16:18	17:09	17:41
16:18	17:08	17:41
16:21	17:12	17:45

כל הזכויות שמורות

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

אהבה שיש בין הרשעים וקלי העולם אינה כלום. רק כל אחד מתכוון לסובת עצמו.

תורת החסידות פותחת שערי בינה ומאפשרת להשיג את ההשגות העמוקות ביותר במחוש ממש. צריכים רק לרצות באמת ולהתייגע באמת. אמת היא המפתח הפותח את כל מנעולי ההשכלה.

לבנו יעקב יוסף זצ"ל החל את לימודו בצעירותו אצל הרי"ב בעיר צפת, ולאחר מכן המשיך בישיבת תפארת הכרמל בעיר חיפה, שם במשך כמה שנים שקע וצלל בסוגיות הש"ס.

חבריו **לספסל הלימודים** מספרים כי הגאון זצ"ל בתקופה זו היה מרבה ללמוד בספר קצות החושן והיה ממש בקי ברובו **בעל פה**. תמיד היה מונה קצות החושן על שולחנו והיה מתענג בו במשך שעות.

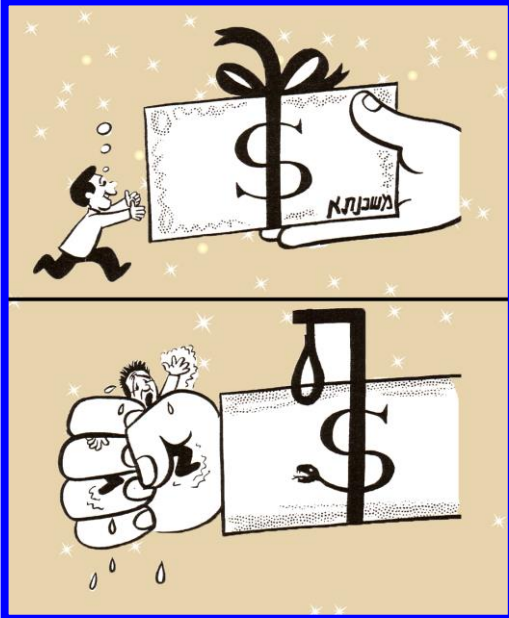
כאשר הקים רבה של פ"ת הגאון רבי **ראובן כץ** זצ"ל את בית הדין האזורי בעירו, חיפש אחרי מעומד מתאים למשרת דיין מבני העדה הספרדית. חקר ודרש הרבה, מי הם טובי הכוחות התורניים בעדה זו באותה תקופה, ומכולם נתן עיניו בגאון רבי **יהודה צדקה** זצ"ל. הלך והציע לו שיבוא לפ"ת וישב ב"מותב תלתא" לדון ולשפוט בין איש לרעהו. המשרה שהציע לו היתה חשובה ומכובדת ביותר, וגם מתן שכר יפה היה שמור בצידה.

אולם רבי יהודה השיב בהחלטיות גמורה, שאין בדתו לעזוב את **הוראת התלמידים** בישיבת פורת יוסף, כי הוא ראה בכך את יעוד חייו. רבה של פ"ת לא הרפה ממנו. הוא התעניין מה משכורתו, והציע לו **משכורת כפולה** פי חמש! בהטעימו, כי בתנאי רווחה כאלה יוכל להמשיך לשקוד על דלתות התורה גם בעתיד מתוך מנוחת הנפש.

באחת הפעמים: ראיתי **הגר"ש וולבה** זצ"ל מבקש מאחד מבני ביתו עניין מסוים, ובאופן מאוד מסוים, והלה עשה עצמו כמבין ולבסוף **עשה ההיפך** מבקשתו ונוכחתי, שעם כל זאת לא הגיב: בשום נימא של **צער או כעס** ח"ו, אלא המשיך בדרכו הלאה.

מי שינהג בנעימות בביתו, ילדיו יגדלו על מבועי התורה.

קודם הימים הנוראים היה ניכר על פניו רבי **סעדיה בן יוסף** זצ"ל. הפחד וההחלחה מיום הדין, וכך רומם את כל בני הישיבה במראהו ו **בשיחותיו** להגיע לימים קדושים אלו מתוך חרטה וידידו ועזיבת החטא בלב שלם. וכשהיו ניגשים התלמידים לאהל לו שנה טובה היה **מברך כל אחד ואחד** מקירות ליבו באמיתות ולחיצת יד והיה מורגש היאך באמת מבקש לפני קונו שהתלמיד יכנס ויחתם לשנה טובה.

סדר יומו של רבנו **הבן איש חי** זצ"ל היה קבוע, ובמשך חמישים שנה לא ישתנה עד לפטירתו.

ראשית היה **מתעורר כל לילה** בחצות, ומיד מיהר לטהר את עצמו במקווה. אחר כך אמר ברכות השחר ומיד נפנה לקונן על **חורבן בית המקדש**. לאחר מכן פייט שבחים לבורא, עד הגיע זמן תפילת שחרית כמנהג הוותיקן, אותה התפלל בבית הכנסת הקטנה. לאחר התפילה, בעודו עטוף בטלית ומעוטר בתפילין, נתן שיעור **במשך כשעה וחצי** למאות המתפללים ב'שלוחן ערוך' 'אורח חיים' 'יורה דעה'. לאחר מכן המשיכו ב'עין יעקב' ו'ב'חוק לישראל' וכשסיימו נטו כולם לביתם לסעודת פת שחרית.

אח"כ היה יושב הבן איש חי כמה שעות להכין רשימותיו, תשובותיו לשאלות שהופנו אליו וכן לכתיבת ספריו. אח"כ סעד את ארוחת הצהריים ולאחריה היה נח זמן מועט. אח"כ החל לקבל קהל בשאלות ובפסקי הלכה, בבוררות, שלום בית ועצות בעניינים שונים. לאחר מכן התפלל **תפילת מנחה** ולאחריה נתן שיעור במשך קרוב לשעה בענייני פרשת השבוע. אח"כ התפללו ערבית, ולאחריה קיים את סעודת הערב שבסיומה היה יושב להמשך כתיבת ספריו. משם פנה לומר קריאת שמע על המיטה ולנום את שנתו. וכך חזר חלילה בכל יום.

נקודה למחשבה

לפני שנים רבות רבות חי איש זקן, תם וישר. לקראת מותו הכין הזקן צוואה לשלושת בניו, **ובצוואה הוריש** לשלושת בניו את כל רכושו. לאחר ימים נפטרו. וכך כתב הזקן בצוואתו: "הנני מוריש בזאת לשלושת בני את רכושי: שבעה עשר גמלים. הבן הבכור יירש **חצי** מהגמלים. הבן השני יירש **שליש** מהגמלים. והבן הקטן יירש **תשיעית** מהגמלים." עברו ימי האבל, פתחו הילדים את הצוואה ונדהמו. החלו לערוך חישובים, בניסיון לפענח מהו חלקו המדויק של כל אחד ואחד מהם. אמר הראשון: "חצי משבעה עשר הרי הם שמונה וחצי, אבל אקח תשעה גמלים, הרי לא יעלה על הדעת שנחתוך גמל לשניים." אמר השני: "מה פתאום תיקח תשעה לי הוריש האבא שלי שבעה עשר הווה אומר חמש ו-1... לכן אקח שישה, כי הרי לא יעלה על הדעת לבתר גמל." ענה השלישי: "על גופתי המתה. תשיעית משבעה עשר הרי הוא אחד ו-1... לכן אקח שניים כי הרי לא יעלה על הדעת ש... כמובן, **החלוקה לא עלתה בידם** מאחר ושבעה עשר לא מתחלק לשתיים, וגם לא מתחלק לשלוש, וגם לא לתשע. איבה וכעס אחזו באחים, אחרות המשפחה הלכה ונעלמה, חייהם הפכו קשים ומרים, עסוקים היו תדיר במשא ומתן, חישובים ושכנועים, אך לשווא... ידעו השלושה שאביהם היה חכם, וכיצד יעלה על הדעת, שצוואתו של אביהם תשית איבה ורוגז ביניהם. על אף שניסו חישובים שונים ומשונים, לא הצליחו להגיע לעמק השווה, לתוצאה שתשביע רצון שלושתם ותניח את דעתם. ומכוון שכך, לאחר שאפסו הסיכויים ותמו החישובים, החליטו ללכת **ולהתייעץ בחכם**. שמע החכם ואמר: ראו בני, המעט שבמעט אוכל לעשות בעבורכם. ברשותי גמל אחד ויחיד. קהוהו והסתדרו." שמחו האחים מאוד, כי הרי כרגע יש ברשותם שמונה עשר גמלים, והרי המספר שמונה עשרה מתחלק גם לשניים וגם לשלוש וגם לתשע. כך הבן **הבכור** קיבל את אשר יירש חצי מהגמלים שהרי הם תשעה. הבן **השני** קיבל את אשר יירש שלישי מהגמלים שהרי הם שישה. והבן **השלישי** קיבל את אשר יירש תשיעית מהגמלים שהרי הם שניים. וכמו שציווה האב, אם נחבר את מספר הגמלים שכל אחד קיבל, נקבל 9+6+2=17 והננוספה, נשאר להם גמל אחד מיותר אשר הוחזר בחזרה לחכם...

אמר להם החכם: לפעמים, **בשנתקעים בחיים**, ושום דבר לא מסתדר, שום דבר לא הולך, כדאי להכניס את השמונה עשרה לחיים="תפילת שמונה עשרה". "...ושומע לעצות חכם". (העורך)

סיפר חכם אֶת, שְׁבַשְׁנַת תשכ"ג הָיָה אֶבְרָהָם צִעִיר, וְהָיָה לוֹ עֵינָיו חֲשׂוּב שֶׁהָיָה צָרִיךְ לְשָׂאֵל עֲלֵיו וּלְקַבֵּל דַּעַת תּוֹרָה מִפְּנֵי שֶׁהָיָה זֶה אַחֵר שֶׁנִּסְתַּלְּקוּ מִפָּה גְדוּלֵי יִשְׂרָאֵל, לֹא יָדַע אֵת מִי לְשָׂאֵל עַד שֶׁאַמְרָ לוֹ יְהוָה שְׁלוֹ, שֶׁבִּגְנֵי בְּרַק יֵשׂ רֹאשׁ וְשִׁיבָה בְּיִשְׁבֵּית פּוֹנִיבָד, שֶׁשְׁמִשׁ הָרַבָּה אֵת הָרַב מִפְּרִיסקָר [הַפְּרִיסקָר – רַב], וְכִדָּא לוֹ לְהִתְנַעַץ אִיתּוּ. הוּא נָסַע לְבְנֵי בְּרַק וְנָפַק בְּבֵית הָרַב שֶׁר זָצ"ל. הָרַב פָּתַח לוֹ בְּעִצְמוֹ אֵת הַדָּלֶת, וְקָבַל אוֹתוֹ בְּמֵאוֹר פְּנִים וּבְנִעְמֻת, עִם... מְקַל שְׂשִׁיפָה בְּיָד.

הָיָה זֶה בְּאוֹתָהּ תְּקוּפָה שֶׁהָרַבְנִית הָיָה חוֹלָה, וְהָרַב לֹא הָיָה לְהַעֲזוֹר בְּפָה אֶת, אֶלָּא הָיָה שׁוֹטֵן אֵת הָרַבָּה **בְּעִצְמוֹ**. הוּא הִכְנִיס אוֹתוֹ וְהוֹשִׁיב אוֹתוֹ, וּבִקֵּשׁ אֵת סְלִיחָתוֹ שֶׁהוּא צָרִיךְ רַק לְגַמְרָ לְנַבֵּב אֵת הַצִּפָּה, וּמִיָּד הוּא בָּא.

מי שזכה לגדל דורות מחוננים מוכיח שגם הוא מחונן.

צירן לחזק ולשמור על החינוך אשר קיבלנו מאבותינו העולם

כאשר חכמים גדולים מקרבים אליהם בני-אדם ישרים, הקירוב הזה פועל בהם התבטלות ורצון להתקרב יותר אל ה' ולתקן את חסרונותיהם. אבל כשמראים אותות קירוב לבני-אדם שיש בהם גאווה או חוצפה, הקירוב גורם להם להגביה את עצמם בגאווה של גסות-רוח ובהוצפה גדולה יותר.

אבי שיחי' מעיד שבכל השנים בארץ ישראל,

בימי בין הזמנים לא פנה ראש הישיבה לנפוש, על אף שברשות הישיבה היתה דירה בעיר נתניה קרובה לים עם כל זאת לא יצא לשם, מלבד פעם אחת לאחר אסיפה של ועד הישיבות שהתקיימה בנתניה סמוך למעונו של האדמו"ר **מקלויזנבורג** זצ"ל שאז הואיל להשאר ללון נדירה של הישיבה שם ולמחרת ירד לשפת הים ושהה שם כחצי שעה. ואמנם הוא נהנה שם ואמר לאבי "זה געשמאק", אך מיד הפטיר "מי יכול להרשות לעצמו לוקסוס כזה על חשבון ביטול תורה?".

בימים הראשונים למגוריו בבני ברק, הוזרז רבי **משה מנדל** זצ"ל וערך ביקור נימוסין להקביל פניהם של רבני העיר, עוד לפני **השבת הראשונה**, כפי המנהג השגור מקדמא דנא. ביקור שהיה בו ביטוי של קבלת מרות מרא דאתרא.

כמו כן נהג תמיד בפרוס השנה החדשה, לשגר מכתבי ברכה ואיחולים **לגדולי הדור** שליט"א, לקראת ימי הדין המתקרבים ובאים.

הרה"ק רבי שלמה מזוועהיל זיע"א, היה שקוע רוב זמנו בדבקות בעולמות העליונים, והעפיל לדרגות נשגבות בעבודת ה' יתברך. אולם **ענין החסד** וההטבה עם הזולת עמד אצלו בסדר העדיפות העליון ביותר, קודם כל החסד גדול הוא מכל דרגה רוחנית. היה מבטל את דבקותו ודרגותיו העליוניות כדי להתעסק בצרכי זולתו:

אצל רבנו לא היו צריכים לחדר המתנה. היות שתמיד, בכל עת, היה הבית פתוח לכל דורש, ללא עתים קבועים וללא הגבלה. הדלת מעולם לא נמצאה סגורה, הן באמצע האכילה הן באמצע השינה, הן ביום והן בלילה בשעות המאוחרות. כל הלילה היה נר דולק, ולא קרה מימיו שאחד יחזור ריקם מחמת עיכוב ממנו שלא יכול לקבלו מאיזה סיבה שהיא, כי תמיד היה מוכן להדורשים במסירות נאמנה. עניין ההטבה לזולת עומדת היא בראש סדר העדיפויות, עד **שמי שמוותר על דרגות רוחניות** עבור חסד הוא בן העולם הבא.

צריכים לדעת איך לספר סיפור חסידי. שהסיפור יישמע חי ממש. יותר מכך צריכים לדעת איך לשמוע סיפור, שמן השמיעה יתהווה במוח השומע ציור שלם, כאילו הוא חי אותו מאורע.

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

אָשָׁא עֵינֵי אֶל הַהַרְיִם וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִפְּאָר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה (בראשית כה, י).

רשי הקדוש (כט, יא ד"ה ויבך) מביא ממדרש רבותינו (בראשית רבה סח, ב) שכשיצא יעקב מבית אביו, פגע בו אליפז, בנו של עשו, והודיעו שנשלח בשליחות אביו להורגו, ואם לא יעשה כן יהרגוהו עשו אביו, נָפֵשׁ תַּחַת נַפְשׁ (שמות כא, כג), והרי חייד קודמים לחיי חבירך (בבא מציעא סב ע"א).

השיב לו יעקב שאסור לו לעשות כן, שהרי בני נוח מצווים על הריגת הנפשות, קיבל אליפז את דבריו של יעקב אך חשש שאביו יהרגו, ולכן העלה יעקב פתרון שיקח אליפז את כל ממונו ויראם לעשו אביו ויאמר לו שהרג את יעקב, ואין בכך שקר שהרי עני חשוב כמות (גדרים סד ע"ב), וכך נשאר יעקב ללא כסף וזהב שלקח כדי ליתן ללבן בעבור בנותיו, וללא לחם לאכול ובגד ללבוש, וְאֵת עֶרְם וְעִרְיָהּ (יחזקאל טז, ז), נכנס יעקב לנהר הסמוך והחל בתפילה לה'.

וממשיך המדרש וכותב דבר פלא, באותה שעה נשא יעקב עיניו לשמים ואמר שיר למעלות אָשָׁא עֵינֵי אֶל הַהַרְיִם (תהילים קכא, א) – אל תקרי אל ההרים אלא אל ההורים, כיעד התנהל שידוכם, מאין יבא עָוְרִי – אליעזר בשעה שהלך להביא את רבקה מה כתיב ביה וַיִּקַּח הָעֶבֶד עֲשָׂרָה גְמִלִים מִגְּמִלֵי אֲדִנְי וַיֵּלֶךְ וַיָּבֵל טוֹב אֲדִנְי בְּיָדוֹ (בראשית כד, י), ואני לא נום אחד ולא עמיד אחד נותר לי.

מיד חזר בו יעקב וצעק צעקה גדולה ומרה, מַה אֲנָא מוֹבְד סְבָרֵי מִן בְּרִיִּי, חַס וְשְׁלוֹם, לִית אֲנָא מוֹבְד סְבָרֵי מִן בְּרִיִּי, מַה אֲנִי מוֹרִיד חַס וְשְׁלוֹם אֶת בִּישְׁחוֹנִי מוֹרִיבִין הָעוֹלָם? לֹא וְלֹא, עָוְרֵי מַעֲם ה' עֲשָׂה שְׁמִים וְאֶרֶץ (תהילים שם, ב), אני בוטח בך יתברך ומתחרט חרטה גמורה על ההרהורים שהרהרתי בלבי.

כך יעקב אבינו החזיר את בטחונו בבוראו יתברך, ולפתע הבחין בפרש הפושט את בגדיו ונכנס לתוך הנהר לטבול, נכנס למערבולת מים וטבע שם למוות, לקח יעקב אבינו את בגדיו ולבשם, ורכב על הסוס בדרכו לחזן.

יהי רצון שנוכה לבטוח בו יתברך באמת ובתמים ונראה ביטויה השלימה בקרוב, אמן.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

אמא שואלת את הבן שלה: "מה תעשה שתהיה גדול כמו אבא?" הבן משיב: "דיאטה..."

בספר חפץ חיים זצ"ל ופעלו מובה: שרבי חיים עוזר גרונדינסקי זצ"ל התבטא באחרית ימיו בנוסח הבא: "לפנים בימי עלומי הייתי סבור, שהעיקר אצל אדם ממוני להרבות בחידושי תורה ולחבר ספרים. ואילו עכשיו נראה בעיני חיבור ספרים כמשחק בשעשועים לעומת הצורך לתמוך ב**נאלמנות יתומים** עניים ות"ח"

כל העלונים: hamaor.net

הרבי המהר"ש מליזבאוויטש זצ"ל ציווה את אחד מחסידיו ללמוד כל מאמר חסידות **ארבעים פעמים**. אם יעשה כן, אמר, בכל מקום שיהיה ייפלו לו מחשבות מתוך המאמר. כך יחשוב חסידות תמיד, ואף יחלום חסידות, שהרי **מה שחושבים ביום חולמים בלילה**. ומכיוון שאדם גדל וצומח בעת השינה, יגדל ויצמח בחסידות.

לובלין, פולין, בשנות הזעם הרב **אברהם טברסקי** זצ"ל, שגר בזמן המלחמה בלונדון, בנו של האדמו"ר רבי **משה מנדל** זצ"ל, עשה מאמצים רבים כדי להציל את האדמו"ר ובני משפחתו ולהעבירם לשווייץ. תמורת שלושת אלפים דולר סוכם, שיועברו **מלובלין לשווייץ** ע"י קצין ס.ס. גרמני. אך בהגיע אליו הקצין, אמר רבי משה מנדל כי בשום אופן לא יצווח את פולין, וכתב במכתב: כשאנויה עומדת לטבוע, בחובת הקברניט **להציל תחילה את הנוסעים** ואח"כ את עצמו. אני רוצה לחלק את גורלי עם יהודי פולין. יום לפני שנהרג אמר דברי תורה לפני אחד מחסידיו, ובדבריו רצה להדגיש שדוקא בימי צרה **כל יהודי הינו חשוב ויש להצילו**. למחרת נספו האדמו"ר ובני ביתו.

רשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

סיפר אחד התלמידים באחד מימי בין הזמנים לאחר עלייתו של ראש הישיבה **הגרח"ב שינברג** זצ"ל לארץ ישראל, החליט לעקוב אחריו מהו סדר יומו בימי בין הזמנים. והנה ראה אותו אחר תפילת שחרית של וותיקין לוקח כסא וסטנדר יוריד עם זה לתחתית החר שמתחת קרית מטרסדורף המקום שמעל ליפתא, והתיישב שם **נשתיים עשרה שעות רצופות** ללימוד תורה בלי לאות, ולאחמ"כ עלה בשעות הערב לתפילת מנחה ומשם פנה לביתו לסעוד עם הרבנית ע"ה ארוחת ערב.

לאחר הארוחה פנה ראש הישיבה לאחינו שהגיע להתארח ולא ידע ראש הישיבה שהוא עוקב אחריו כל היום ואמר לו בכעין נימה מתנצלת "**צריך ללמוד משהו היום**", ואז התיישב ללמוד עוד מספר שעות עד שפנה לישון במיטתו.

דוקטור אחד בא לבית משוגעים לבדוק את מי אפשר לשחרר. הוא בא למשוגע עם קופסת גפרורים. ושואל אותו: "מה זה?" אז המשוגע עונה לו: "זה החתול שלי". למחרת הוא בא ושוב שואל אותו: "מה זה?" אז המשוגע עונה לו: "זה החתול שלי". ביום השלישי הדוקטור שואל אותו: "מה זה?" אז המשוגע עונה לו: "מה זאת אומרת? זו קופסת גפרורים!". אז הדוקטור משחרר אותו מבית המשוגעים. אחרי שהיא יצא מבית המשוגעים, הוא מסתכל על קופסת הגפרורים ואומר: "**איך עבדנו עליהם מיצ"ל!**"

מעשה בבחור בישיבה קטנה, בן למשפחה מבית קשה מאוד, מצבו של הבחור עצמו היה מעורר רחמים, הוא לא היה מבין מאומה בלימוד הגמרא, ונאלץ היה לעבור ולשרת במטבח הישיבה. הגאון רבי **מיכל יהודה ליפקוביץ** זצ"ל היה יושב עמו ומשקיע בו הרבה, ואף החזיקו שנה נוספת בישיבה. רבים תמהו מה ראה על ככה להשקיע כל כך הרבה מאמץ וכוחות בבחור זה שלא נראה עליו שיש לו סיכויים שייצא ממנו משהו... אך רבי מיכל יהודה לא התייאש ולא הרפה ממנו. אביו של אותו בחור שלא הפץ בלימודו של הבן בישיבה, היה מגיע מידי פעם אל רבי מיכל יהודה כדי לתהות על קנקנו של הבן ולבדוק האם יש **תועלת בהשארותו** בישיבה, והיה רבי מיכל יהודה משיבו כי מתקדם בהצלחה בלימודיו, ורק בשל כך היה האב מוכן בדיעבד לתת לו להמשיך בלימודיו. הבחור נכנס לישיבה גדולה, ולפתע עזב את לימודו והלך לשרת בצבא.

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיר, דינה בת רוב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, שלומית חיה בת אסתר, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה, פנחס בן מנחם, ינאל בן מלכה, דוד ומרים אלבז, הרב אלעזר בן שמחה, יעקב בן אוריית, יחזקאל בן שמחה, דדה בת אסתר בוגנים, יעקב בן נטלי, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה אליעזר בן רגנית, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, הרב יהודה יאיר, שמעון בן רינה, ישראל בן שמחה סגב, אוהאסנה בת גוריה חלפון, שמואל בן רבקה וכאי **מרון הרב עובדיה יוסף בן גורגיה**

צער גדול היה מזה הרבי מיכל יהודה, ואולם לפליאת הכל, בסיימו את שרותו בצבא, שב אותו בתור ללימוד תורה בישיבה בחשק רב, בזוכרו את ימיו הטובים במחיצת רבו, וזכה להקים בית של תורה לתפארת. או אז ראו הכל את פירות **ההשקעה הגדולה** שהשקיע בו רבי מיכל יהודה אשר בכך הצילו ואת כל הדורות הבאים אחריו לנצח.